

Eindrapportage project 'Milieuverantwoorde gewasbeschermingsmiddelen breed beschikbaar voor de vollegrondsgroenteteelt- vervolg'

Projectnaam : Milieuverantwoord Breed Middelenpakket
Opdrachtgever : LTO Nederland, vakgroep LTO vollegrondsgroenteteelt
Financier : Productschap Tuinbouw
Projectstart : 1 januari 2005
Project einde : 31 december 2006
Projectnummer : 10.439

1. Algemeen

Vollegrondsgroenteteelt wordt geconfronteerd met de 'kleine toepassingen problematiek' en het vervallen van toelatingen van toepassingen van chemische middelen. Behoud en bevordering van een voldoende breed middelen pakket voor een milieuverantwoorde gewasbescherming in de sector is van groot belang voor de continuïteit en rentabiliteit van de teelten.

Bovendien is legale beschikbaarheid van de noodzakelijke gewasbeschermingsmiddelen van essentieel belang voor certificering van individuele bedrijven in de sector. Het is van groot belang dat de vollegrondsgroente sector knelpunten in het middelenpakket tijdig en duidelijk in beeld heeft om adequate oplossingen te vinden.

Het doel van dit project is het beschikbaar krijgen/houden van een milieuverantwoord breed pakket gewasbeschermingsmiddelen voor de vollegrondsgroenteteelt.

2. Organisatie

Het project is uitgevoerd door de heer ing. J. van Bruchem in 2005 in nauwe samenwerking met de beleidsmedewerkers gewasbescherming van LTO Nederland de heer ir. J.J.G.W. Ottenheim resp. de heer dr. ir J van Wenum . De heer Van Bruchem is aangesteld voor 15,2 uur per week (0,4 fte). Hij stond onder administratieve verantwoordelijkheid van de sectormanager LTO Nederland en werd inhoudelijk aangestuurd door de heer dr. Ir. J.H. van Wenum (LTO Nederland) en de heer U. Stoll . Het project Milieuverantwoorde gewasbeschermingsmiddelen breed beschikbaar voor de vollegrondsgroenteteelt was voorheen een deelproject van "Ruimte voor Groenten". De werkgroep onder dit deelproject is na afronding van het project Ruimte voor Groenten voortgezet.

3. Activiteiten

Tijdens de looptijd van dit project zijn de contacten onderhouden met instellingen en organisaties die betrokken zijn bij de ontwikkeling en toelating van

gewasbeschermingsmiddelen. Hierdoor is te voorzien welke middelen dreigen te verdwijnen. Tegelijkertijd is actief gewerkt aan het beschikbaar houden van gewasbeschermingsmiddelen via de vrijstellingsregeling 2005, 2006 en 2007 en essentiële use. Tegelijkertijd is gewerkt aan alternatieven voor middelen die verdwenen zijn. Door onderzoeken op het gebied van gewasbescherming op te starten en kritisch te volgen wordt gewerkt aan alternatieven. In overleg met toelatingshouders worden de mogelijkheden van de wensen vanuit de praktijk besproken. Al deze activiteiten hebben er toe geleid dat middelen langer beschikbaar zijn gebleven, dat nieuwe middelen beschikbaar zijn gekomen en toelatingstrajecten zijn ingezet. De concrete resultaten en inspanningen worden hierna beschreven. Onder leiding van LTO Nederland wordt met collega's van andere sectoren regelmatig ontwikkelingen en gezamenlijke knelpunten besproken en worden de acties op elkaar afgestemd. Hierdoor wordt dubbel werk en elkaar tegenwerkende activiteiten voorkomen. Doordat contact wordt onderhouden met zowel de toelatingshouders, als de overheidsinstanties als de telers is voor de sector een duidelijk aanspreekpunt ontstaan voor de gewasbeschermingsproblematiek.

Contacten met diverse organisaties

De contacten die onderhouden worden richten zich op die instanties en bedrijven die betrokken zijn bij besluitvorming rondom de toelating van gewasbeschermingsmiddelen. Dit zijn de toelatingshouders, de Plantenziektenkundige Dienst (PD) en het College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB). Daarnaast wordt richting de telers gecommuniceerd waarom bepaalde toelatingen ingetrokken worden en andere niet en waarom de ene uitbreiding wel mogelijk is en de andere niet. Deze communicatie loopt voornamelijk via LTO Nederland en de landelijke gewascommissies van LTO Groeiservice. Daarnaast komen vragen binnen van afnemers van vollegrondsgroente producten en van de gewasbeschermingsstussenhandel. Op de gestelde vragen wordt gereageerd, echter er worden geen structurele contacten onderhouden met deze organisaties, met uitzondering van The Greenery.

Contacten met toelatingshouders

In 2005 en 2006 zijn de opgebouwde contacten met toelatingshouders onderhouden. In 2005 en 2006 zijn een elftal toelatinghouders bezocht. Tijdens de gesprekken met toelatingshouders wordt geïnformeerd naar de toelatingsstatus van diverse gewasbeschermingsmiddelen, worden ideeën van nieuwe toelatingen vanuit de praktijk en onderzoek onder de aandacht gebracht. Tijdens deze gesprekken zijn ook de ideeën voor de derde-uitbreidingen besproken en uitgewerkt. Op basis van de contacten met de toelatingshouders was het mogelijk om de achterban op de hoogte te houden van de lopende ontwikkelingen rondom de toelatingssituatie van gewasbeschermingsmiddelen. Op deze manier konden de diverse koolcommissies van LTO-groeiservice op de hoogte gehouden worden van het toelatingperspectief van Admire en Gaucho Tuinbouw, de aardbeiencommissie over Calypso en de sla commissie over de diverse fungiciden die gewenst zijn voor de brexia bestrijding. Dit kon alleen via mededelingen aan besturen, omdat publiekelijk bekend maken van toekomstige toelatingen niet toegestaan is. Door de contacten met de toelatingshouders van gewasbeschermingsmiddelen is de situatie ontstaan dat de knelpunten en hun gewenste oplossingen rechtstreeks onder de aandacht van de toelatingshouders worden gebracht. Een voorbeeld van een resultaat hiervan is dat een toelatinghouder bij de ontwikkeling van een nieuw middel tegen koolwittevlieg ook het gewas boerenkool meeneemt. Daarnaast is het mogelijk om telers duidelijkheid te geven, waarom diverse middelen verdwijnen en niet toegelaten kunnen worden.

Plantenziektenkundige Dienst (PD)

De Plantenziektenkundige Dienst is de dienst van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) die zich inhoudelijk bezig houdt met het beschikbare middelen

pakket. Met de PD worden contacten onderhouden over de mogelijkheden van uitwisselen van toelatingsonderzoek in Europa. Daarnaast speelt de PD een belangrijke rol bij de erkenning van gewasbeschermingsknelpunten en is de PD deskundig om toelatingdossiers te beoordelen. De PD is ook mede trekker van het Europese project minor use. Met dit project wordt getracht onderzoeksresultaten vanuit andere EU lidstaten beschikbaar te krijgen voor Nederland. Voor een effectief middelenpakket is het noodzakelijk dat de informatie uitwisseling op gang komt tussen de lidstaten. In 2005 is onderbegeleiding van de PD gestart met een pilot van wederzijdse erkenning van een fungicide voor de witlof en aardbeienteelt. Daarnaast is in overleg met de PD gezocht naar oplossingen voor toelatingen waarvoor onvoldoende residugegevens beschikbaar zijn. Mede op basis van inspanningen van de PD is begin 2006 het zeer gewenste herbicide linuron weer beschikbaar gekomen voor de aspergeteelt.

Landelijke gewascommissie LTO Groeiservice

De Landelijke Gewascommissies van LTO Groeiservice zijn de commissie die als klankbordgroep werken. In overleg met deze commissie wordt bepaald welke knelpunten in het betreffende gewas voorkomen. Tijdens bezoeken aan deze commissies wordt de gewasbescherming met de knelpunten en wensen besproken. In 2005 en 2006 diverse LTO groeiservice commissie bezocht. Mede op basis van deze informatie is vastgesteld welke knelpunten en wensen er zijn en wordt bij toelatinghouder geïnformeerd naar de mogelijkheden van toelatingen. Doordat maar een beperkt aantal van de vergaderingen bezocht wordt is de afspraak met LTO groeiservice gemaakt dat elke gewasmanager en voorzitter van de gewascommissies de projectmedewerker altijd mogen benaderen en is gevraagd om na elke vergadering datgene wat besproken is over gewasbescherming door te geven. Via de gewasnieuwsbrieven is de mogelijkheid om ontwikkelingen en activiteiten onder de aandacht te brengen. In bijlage 1 staan een vijftal onopgemaakte teksten die geschreven zijn voor de nieuwsbrieven van LTO groeiservice in de jaren 2005 en 2006.

Werkgroep 'Milieu verantwoord breed middelenpakket'

De werkgroep 'Milieuverantwoord breed middelenpakket' heeft negen leden. Dit zijn drie vollegrondsgroenten telers (D. Pater, H. den Bakker en R. van Veen), twee personen vanuit het onderzoek, J. Kos en P. Sporenberg, iemand vanuit de afzetorganisaties R. Simonse, een teeltvoorlichter van DLV, H. Pijnenburg, de gewasmanager vollegrondsgroenten, U. Stoll en de coördinator Effectief middelen pakket Vollegrondsgroenten, J. van Bruchem Tijdens de werkgroepvergaderingen worden de ontwikkelingen van het beschikbare middelenpakket in de vollegrondsgroente besproken. Tevens worden de acties bepaald die uitgevoerd moeten worden. Deze acties worden bepaald op basis van de noodzaak om een oplossing te vinden en de mogelijkheden die beschikbaar zijn. Binnen de werkgroep wordt nagedacht welke ontwikkelingen gewenst zijn en hoe deze te stimuleren zijn. Zo is veel aandacht besteed aan zaadcoating en andere innovatieve toepassingsmethode aan het begin de teelt. Hierdoor wordt zaadcoating nu door de overheid ook gezien als een goede en noodzakelijk aanpak om ziekten en plagen preventief te bestrijden. In 2005 is vanuit de middelenwerkgroep aangegeven dat meer aandacht besteed dient te worden aan de knelpunten in de onkruidbestrijding in de teelt van vollegrondsgroenten. Mede op basis hiervan zijn in 2006 de voorbereidingen gestart voor screeningsonderzoek in diverse gewassen

Gewasbeschermingonderzoek

De werkgroep 'Milieuverantwoord breed middelenpakket' is uitgegroeid tot een belangrijke adviseur van de PAC vollegrondsgroente ten aanzien van gewasbeschermingsonderzoek. Mede op basis van de intensieve beoordeling van het onderzoek zijn diverse onderzoeksvorstellen aangepast.

De projectmedewerker onderhoudt directe contacten met de onderzoeksinstituten. Hierdoor is het mogelijk om tussentijdse resultaten te bespreken met de eigenaren van de gewasbeschermingsmiddelen. Deze bespreking is noodzakelijk om zo snel mogelijk een toelating te kunnen krijgen. Daarnaast brengt de projectmedewerker informatie over perspectiefvolle middelen onder de aandacht van de onderzoekers en wordt voorkomen dat middelen waarvoor geen toelatingsperspectief is opgenomen wordt in het onderzoek.

Knelpunten oplossen voor 2005 'Vrijstellingsregeling 2005'

Voor de vrijstellingsregeling van 2005 zijn zevenentwintig knelpunten aangemeld. Op basis van de motivaties die aangedragen zijn, zijn vijftwintig knelpunten erkend. In samenwerking met toelatingshouders is gezocht naar gewasbeschermingsmiddelen die de knelpunten kunnen oplossen. In december 2004 is voor 21 middelen een vrijstelling aangevraagd. In 2005 konden de telers op basis van de vrijstellingsregeling gebruik maken van dertien vrijstellingen. Meer detailinformatie staat opgenomen in bijlage 2.a.

Knelpunten oplossen voor 2006 'Vrijstellingsregeling 2006'

In september en oktober 2005 zijn voor 10 knelpunten vrijstellingen aangevraagd voor het seizoen 2006. Voor het teeltseizoen van 2006 zijn voor negen knelpunten één of meerdere vrijstelling afgegeven. Één vrijstellingsverzoek is afgewezen. De reden hiervan was dat de Bremia in sla niet meer gezien werd als een knelpunt. Meer detailinformatie staat opgenomen in bijlage 2.b.

Knelpunten oplossen voor 2007 'Vrijstellingsregeling 2007'

In juli 2006 zijn voor negen knelpunten vrijstellingen aangevraagd voor het seizoen 2007. In december 2006 zijn voor acht knelpunten één of meerdere vrijstellingen afgegeven. Één vrijstellingsverzoek is afgewezen. De reden hiervan is dat valse meeldauw in peterselie na de toelating van Paraat niet meer gezien werd als een knelpunt. Naast deze negen knelpunten, waarvoor een vrijstelling is aangevraagd, zijn nog negen knelpunten aangemeld en erkend. Voor deze laatste knelpunten is geen vrijstelling aangevraagd, omdat geen geschikt middel bekend was. Meer detailinformatie staat opgenomen in bijlage 2.c.

Fonds Kleine Toepassingen gewasbeschermingsmiddelen

In 2004 was de eerste indieningsronde voor het Fonds Kleine Toepassingen 2004-2008. Dit is de tweede ronde van het Fonds. De eerste ronde liep van 2000 tot en met 2003. Vanuit de vollegrondsgroenten zijn tot nu toe tien aanvragen ingediend bij deze tweede ronde van het fonds. Zeven aanvragen zijn in 2004 ingediend en drie in 2005. In 2005 en 2006 zijn zes toelatingen met mede financiering vanuit het fonds kleine toepassingen gerealiseerd. Dit zijn zowel aanvragen vanuit het eerste als tweede fonds. Vier hiervan zijn derde-uitbreidingen en de vijfde en zesde zijn reguliere uitbreidingen. Meer detailinformatie wordt gegeven in bijlage 3.

Communicatie met brede achterban

Naast de informatie die verstrekt is aan de bestuurders van de landelijke gewascommissies is ook op verschillende andere manieren gecommuniceerd over de uitgevoerde werkzaamheden. Zo is begin 2005 en begin 2006 mee gewerkt aan een nieuwsbrief van HPA. In deze nieuwsbrief is opgenomen welke resultaat dit PT project heeft voor de akkerbouwers die ook groenten telen. Daarnaast is na aanleiding van commentaar in het blad Groenten en fruit een ingezonden brief geschreven over de activiteiten voor de witlofteelt. Er is mee gewerkt aan een rapportage in het nieuwsblad van de telersvereniging RoDeKo over de resultaten van dit project. Tenslotte is er een lezing gehouden op de voorjaarsvergadering van de KNPV op 30 mei 2006.

Nieuwsbrief aardbei mei 2005

Dual Gold toegelaten in de aardbeienteelt

Op 9 maart 2005 heeft het College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB) Dual Gold 960 EC toegelaten in de teelt van aardbeien. Op verzoek van LTO Nederland is deze derdenuitbreiding aangevraagd. Kenmerkend voor een middel dat via een derdenuitbreiding mag worden gebruikt, is dat voor het middel in de bewuste teelt geen onderzoek naar de werkzaamheid of de fytotoxiciteit, is verricht. De aardbeienteler is zelf verantwoordelijk voor de eventuele schade na het gebruik van Dual Gold.

Deze toelating lost het knelpunt onkruidbestrijding in de productieteelt van aardbeien grotendeels op. Sinds het vervallen van de toelatingen van simazin in de teelt van aardbeien, was onkruid in aardbei niet meer afdoende te bestrijden. Sinds 2001 werkte LTO, binnen het project Ruimte voor Groenten, met Syngenta Crop Protection aan de toelating van Dual Gold in aardbei. In 2002 zijn met financiering van Syngenta en de Stichting Tuinbouw Proef en Selectiebedrijf de benodigde residuproeven uitgevoerd. Waarna begin 2004 de toelating is aangevraagd.

Het Fonds Kleine Toepassingen betaalde de CTB kosten voor de beoordeling van de aanvraag. Dit fonds wordt gevuld door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (50 %) en de productschappen (50%). Hierdoor is het mogelijk om toelatingen voor kleine toepassingen gerealiseerd te krijgen. Voor de aardbeienteelt is tot nu toe drie keer een beroep gedaan op dit fonds. Dit was voor de toelatingen van Dual gold en voor Eupareen Multi in de bedekte teelt van aardbeien. In mei wordt de volgende derdenuitbreiding aangevraagd voor de aardbeienteelt. Het gaat hier om een middel ter bestrijding van trips in de bedekte teelten.

Naast de inzet van LTO voor reguliere toelatingen werkt LTO ook aan noodoplossingen voor knelpunten. Zo konden de aardbeientelers in 2003 simazin gebruiken en heeft het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit voor 2005 een vrijstelling afgegeven voor het middel Vertimec in de bedekte teelt van aardbeien.

In de laatste vergadering van de landelijke gewascommissie aardbei van LTO groeiservice is samen met de coördinator effectief middelenpakket van de vakgroep LTO vollegrondsgroenteteelt de knelpunten in de aardbeien besproken. Deze werkzaamheden van LTO worden gefinancierd door het Productschap Tuinbouw.

J. van Bruchem, Coördinator effectief middelenpakket van de vakgroep LTO vollegrondsgroenteteelt.

Nieuwsbrief prei juni 2005

Europese harmonisatie

De Europese harmonisatie van gewasbeschermingsmiddelen zorgt voor een gelijk middelenpakket in alle Europese landen. Dit is de boodschap die al jaren verkondigd wordt, maar komt het ook zover. Er kan alleen een gelijk middelenpakket ontstaan als overal de zelfde stoffen verdwijnen of beschikbaar komen.

Op het verdwijnen van middelen en toepassingen heeft de EU grote invloed. Zo moesten alle lidstaten van de EU bijv. de toelatingen van simazin en mevinfos intrekken. Niet alleen middelen, maar ook specifieke toelatingen moeten op last van de EU ingetrokken

worden, Om deze reden zijn de middelen Exact en dimethoat nog wel te koop in Nederland, maar mogen ze niet meer ingezet worden in prei. Voordat de laatste middelen in Europees verband zijn beoordeeld en de eventueel verboden zijn ingegaan is het wel 2015.

Belangrijker is echter of nieuwe middelen en toepassingen beschikbaar komen voor de Nederlandse telers. Dit is maar gedeeltelijk een taak van de EU. De EU beoordeeld de nieuwe stoffen en geeft vervolgens aan of die stof op de markt gebracht mag worden. De toelatingshouders moeten vervolgens zelf de aparte toelatingen in de lidstaten aanvragen. Een toelating aanvragen kost tijd en geld en kan ten koste gaan van andere middelen. Om deze reden zullen toelatingshouder niet overal en zeker niet overal tegelijk toelatingen aanvragen. Daarnaast kan het voorkomen dat bijvoorbeeld de Belgische overheid concludeert dat een insecticide in prei toelaatbaar is onder de Belgische omstandigheden, maar dat in Nederland geconcludeerd wordt dat dit middel niet toegelaten kan worden in Nederland. Gelukkig wordt de bewijslast wel omgedraaid in dit soort situaties. Niet de toelatingshouder moet onderbouwen waarom de toepassing in Nederland niet kan, maar de Nederlandse overheid moet aantonen waarom de toelating in Nederland niet afgegeven kan worden. Kortom een totale gelijkschakeling in de gehele EU komt er niet. Dit komt door bewuste keuzes van toelatingshouders en door verschillen tussen lidstaten bij de interpretatie en uitleg van de Europese beoordelingsmethode. Voor de teelt van gewassen is het belangrijk dat een effectief middelenpakket beschikbaar komt/blijft. Om deze reden onderhoudt LTO Nederland nauwe contacten met toelatingshouders om toekomstige intrekkingen te kunnen zien aankomen. Daarnaast worden de wensen onder de aandacht gebracht en zonodig samengewerkt met toelatingshouders om nieuwe toelatingen aangevraagd te krijgen. Deze werkzaamheden van LTO worden gefinancierd door het Productschap Tuinbouw.

J. van Bruchem, Coördinator Effectief middelenpakket vakgroep LTO
Vollegrondsgroenten

Nieuwsbrief asperge september 2006

Onkruidbestrijding in asperge

Eind juni kwam Linuron weer beschikbaar voor de aspergetelers, nadat ruim 2 jaar terug de toelating was komen te vervallen. In dit artikel een terugblik op het verbod en de terugkomst van linuron in de productieteelt van asperge.

In 2003 zijn de residunormen van linuron voor de gehele EU vastgesteld. Op basis van deze normen kwam het College voor de Toelating van bestrijdingsmiddelen (CTB) tot de conclusie dat het gebruik in asperge niet meer mogelijk was. Om deze reden werd in juni 2004 de toelating van linuron voor asperge ingetrokken. Direct toen bekend werd dat de toelating in de asperge teelt kwam te vervallen heeft LTO actie ondernomen. Zo is het knelpunt aangemeld en geaccepteerd voor het teeltseizoen 2005. Voor het teeltseizoen van 2005 is ook een vrijstelling aangevraagd, echter deze kon niet afgegeven worden. Tegelijkertijd heeft LTO ook het traject ingezet voor de terugkomst van linuron en een andere contact herbicide. Voor deze laatste herbicide is begin 2005 een derdenuitbreiding aangevraagd. Mede door diverse vragen en discussies is deze aanvraag nog niet goed, maar ook niet afgekeurd.

Het ontbreken van residustudies in asperge was de oorzaak dat de toelating van linuron ingetrokken werd. In eerste instantie is geprobeerd om de noodzaak van deze studies amen met de toelatingshouder te weerleggen. O.a. op basis van het argument dat de toepassing na het einde van de oogst is. Dit lukte niet. Vervolgens heeft Productschap

Tuinbouw samen met LTO eind 2005 een verzoek ingediend bij het Fonds Kleine Toepassingen om het benodigde onderzoek uit te voeren. Deze aanvraag is goedgekeurd en het onderzoek wordt in 2006 en 2007 uitgevoerd. Door de argumentatie vanuit de Plantenziektenkundige dienst werd het mogelijk dat lopende het onderzoek de toelating herstelt werd. Hierdoor was Linuron in 2006 net op tijd weer beschikbaar voor de asperge telers.

Jaco van Bruchem, LTO Nederland

Nieuwsbrief witlof oktober 2006

Verbod door Europese harmonisatie

Nog dit jaar wordt de Nederlandse toelating van Ronilan ingetrokken. Dit is een direct gevolg van de Europese beoordeling. In de aankomende twee jaar zullen naar verwachting nog meer middelen op Europees niveau een verbod krijgen. Voordat een inhoudelijk besluit kan vallen is al een heel traject gevolgd. Voor de meeste "normale" gewasbeschermingsmiddelen is dit traject al jaren terug ingezet en zal binnen twee jaar afgerond worden. Voor de meer bijzondere gewasbeschermingsmiddelen, voor de witlof gaat het bijvoorbeeld om waterstofperoxide, mierenzuur en calciumchloride is het traject later ingang gezet. Dit traject houdt in dat producenten moeten aangeven of ze een stof wel of niet gaan verdedigen, gegevens aanleveren en de beoordeling. Daarna volgt in elke lidstaat nog een nog nationaal traject van een verbod bij een negatief Europees besluit of een herbeoordeling bij een positief besluit. Afgelopen maanden is duidelijk geworden dat geen enkele producent zich in wil zetten voor de Europese registratie van waterstofperoxide, mierenzuur en calciumchloride als gewasbeschermingsmiddel. Hierdoor kan geen inhoudelijke beoordeling plaats vinden en zal er een verbod volgen. Afgelopen zomer heeft LTO samen met de Plantenziektenkundige dienst de mogelijkheden nagegaan om deze stoffen zo lang mogelijk beschikbaar te houden. Op basis hiervan heeft het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit in Brussel gepleit voor het langer beschikbaar houden van deze middelen. LTO zal in samenwerking met de overheid proberen deze middelen zolang als mogelijk toegelaten te houden. Tot wanneer dit mogelijk is, is nog onduidelijk. Een lichtpuntje voor deze "bijzondere" stoffen is dat steeds meer landen en instanties gaan inzien dat voor deze stoffen een andere aanpak nodig is, zodat deze natuurlijke en vaak milieuvriendelijke middelen beschikbaar blijven. Dit inhoudelijke werk van LTO om gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar te houden wordt gefinancierd door Productschap Tuinbouw.

Jaco van Bruchem, LTO Nederland

Nieuwsbrief peen november 2006

Onkruidbestrijding in peen

De onkruidbestrijding in peen wordt moeilijker na het verdwijnen van Dosanex. Op 30 juni 2007 verloopt de toelating van Dosanex en het staat vast dat de toelating niet meer verlengt wordt. De reden hiervan is dat de toelatinghouder ruim vijf jaar terug aangeven heeft dit middel niet te verdedigen op Europees niveau. Eigenlijk had om die reden de toelating al per juni 2003 moeten vervallen. Maar in afstemming LTO Nederland heeft het ministerie van Landbouw, natuurbeheer en Voedselkwaliteit in 2001 aan de Europese commissie gevraagd of het middel langer gebruikt mocht worden. Dit verzoek is

ingewilligd. Net als in diverse andere Europese landen mag Dosanex via een Europese onmisbaarheidsregeling vervolgens nog vier jaar gebruikt worden. Deze vier jaar moeten gebruikt worden om een alternatief te ontwikkelen. In Nederland heeft PPO AGV onderzocht welke middelen Dosanex kunnen vervangen. Uit dit door Productschap Tuinbouw gefinancierd onderzoek zijn diverse middelen gekomen. Mede op basis van deze onderzoeken zijn dan ook Centium en Stomp beschikbaar gekomen. Daarnaast is ook een middel bekend geworden die ingezet kan worden als contact herbicide. Om het toelatingsdossier op tijd beschikbaar te hebben, heeft LTO diverse initiatieven ondernomen. Uiteindelijk zijn in 2005, met financiering vanuit Productschap Tuinbouw, LNV en de toelatingshouder Bayer, de laatste toelatingsonderzoeken uitgevoerd. In het afgelopen jaar is de toelating aangevraagd. De verwachting is dat in 2008 dit middel gebruikt kan gaan worden. Om praktijk ervaring op te doen met dit middel is in 2006 een praktijkproef uitgevoerd. In overleg met Bayer zullen in 2007 op diverse locatie, teeltwijze en grondsoorten ervaring opgedaan gaan worden met dit middel. Dat de onkruidbestrijding moeilijker uitvoerbaar wordt staat vast, maar door de inzet van de afgelopen jaren zal een onkruidbestrijding mogelijk blijven.

J. van Bruchem, LTO Nederland.

Bijlage 2.a.

Resultaat vrijstellingsregeling 2005 voor de vollegrondsgroenteteelt

Tabel 1. Overzicht van de knelpunten waarvoor een vrijstelling is gerealiseerd voor het teeltseizoen 2005

Ziekte/plaag/ onkruid	gewas	Vrijgesteld middel
bladluizen	Kool (spruitkool, sluitkool, Chinese kool, boerenkool en broccoli)	Admire
koolgalmug	Spitskool, broccoli, en bloemkool	Admire
Bladluizen	Boerenkool	Gaicho Tuinbouw
Valse meeldauw	Peterselie	Previcur N
Bladluizen	Andijvie en Radicchio rosso	Gaicho Tuinbouw
Onkruid	knolvenkel	Centium 360 CS
Onkruid	Rabarber	Centium 360 CS
Trips	Prei	Mesurool 500 SC
bietencysteeltje	Spruitkool	Vydate 10 G
Trips	Aardbei	Vertimec
Trips	Sluitkool	Mesurool 500 SC
Bremia (valse meeldauw)	Sla	Acrobat DF
Wantsen	Knolselderij	Perfection

Tabel 2. Overzicht van de erkende knelpunten waarvoor geen vrijstelling is gerealiseerd voor het teeltseizoen 2005

Ziekte/plaag/ onkruid	gewas
Mycosphaerella	boerenkool
Onkruid	Prei
Onkruid	Ter plaatste gezaaide koolgewassen, (Chinese kool, paksoi, amsoi en daikon)
Onkruid, alleen Breedbladige onkruiden	Schorseneren
Onkruid	Asperge productieteelt
Onkruid	Spinazie, alleen voor industrie spinazie
Wolf	Spinazie
Koolvlieg	Chinese kool
Bladluizen, gele rozenluis en katoenluis	Aardbei, onder glas
Onkruid	Aardbei (productieteelt)
Witte roest	Kool, boerenkool en sluitkool (voor bewaring)
Witte vlieg	Aardbei, consumptie teelt onder glas
Witte vlieg	Spruitkool
wantsen	bleekselderij
Trips	spruitkool

Tabel 3. overzicht van de aangemelde knelpunten die niet erkend zijn voor het teeltseizoen van 2005

Ziekte/plaag/ onkruid	gewas
Wildschade	Broccoli en Bloemkool
Spint en aardbeimijt	aardbei

Bijlage 2.b.**Resultaat vrijstellingsregeling 2006 voor de vollegrondsgroenteteelt**

Tabel 4. Overzicht van de knelpunten waarvoor een vrijstelling is gerealiseerd voor het teeltseizoen 2006

Ziekte/plaag/ onkruid	gewas	Vrijgesteld middel
bladluizen	Kool (spruitkool, sluitkool, Chinese kool, boerenkool en broccoli)	Admire en Gaucho
koolgalmug	Spitskool, broccoli, en bloemkool	Admire en Gaucho
Valse meeldauw	Peterselie	Previcur N
Bladluizen	Andijvie en Radicchio rosso,	Gacho Tuinbouw
Onkruid	knolvenkel	Centium 360 CS
Onkruid	Rabarber	Centium 360 CS
Trips	Prei	Mesurool 500 SC
Trips	Aardbei	Vertimec
Trips	Sluitkool	Mesurool 500 SC

Tabel 5. Overzicht van de aangemelde knelpunten die niet erkend zijn voor het teeltseizoen van 2006

Ziekte/plaag/ onkruid	gewas
Bremia (valse meeldauw)	Sla

Bijlage 2.c.

Resultaat vrijstellingsregeling 2007 voor de vollegrondsgroenteteelt

Tabel 6. Overzicht van de knelpunten waarvoor een vrijstelling is gerealiseerd voor het teeltseizoen 2007

Ziekte/plaag/ onkruid	gewas	Vrijgesteld middel
bladluizen	Kool (spruitkool, sluitkool, Chinese kool, boerenkool en broccoli).	Admire en gauchó
koolgalmug	Spitskool, broccoli, en bloemkool	Admire en Gauchó
Bladluizen	Andijvie en Radicchio rosso,	Gauchó Tuinbouw
Onkruid	knolvenkel	Centium 360 CS
Onkruid	Rabarber,	Centium 360 CS
Trips	Prei,	Mesurool 500 SC
Trips	Aardbei,	Vertimec
Trips	Sluitkool	Mesurool 500 SC

Tabel 6. Overzicht van de erkende knelpunten waarvoor geen vrijstelling is gerealiseerd voor het teeltseizoen 2007

Ziekte/plaag/ onkruid	gewas
Onkruid	Prei
Onkruid	Ter plaatste gezaaide koolgewassen, (Chinese kool, paksoi, amsoi en daikon)
Onkruid, alleen Breedbladige onkruiden	Schorseneren
Wolf	Spinazie
Koolvlieg	Chinese kool
Witte vlieg	Spruitkool
Wantsen	bleekselderij
Trips	spruitkool
Onkruid	Asperge productieteelt

Tabel 8. Overzicht van de aangemelde knelpunten die niet erkend zijn voor het teeltseizoen van 2005

Ziekte/plaag/ onkruid	gewas
Valse meeldauw	Peterselie

Fonds Kleine Toepassingen.

In 2005 en 2006 is gewerkt aan het beschikbaar krijgen van toelatingen met financiering van het Fonds Kleine toepassingen. Dit betreft de projecten die in voorgaande jaren zijn gestart en nieuw opgestarte projecten. In onderstaande tabel staan een overzicht van de activiteiten per gewenst middel. Dit fonds wordt voor 50 % gevuld door LNV en de andere 50 % door de productschappen waaronder het Productschap Tuinbouw.

Tabel 9: Overzicht van de fonds kleine toepassingen projecten waaraan in 2005 en 2006 is gewerkt. De stand van zaken is weergegeven zoals deze was op 31 december 2006.

Gewas	Middel	Onderzoek	Toelatings-aanvraag	Toelating
Afgeronde projecten				
Knolselderij, Knoflook, schorseneren, pastinaak, mierikswortel, radijs, rammenas, Daikon, rettich, knolraap, suikerwortel, rode bieten, Japanse aardappelen en aardperen	Perfekthion en Danadim Progress	afgerond		Januari 2006
witlof	Tecto 500 SC	n.v.t.		Oktober 2005
Aardbei	Dual Gold 960 EC	afgerond		Maart 2005
spinazie	AgriChem fenmedifam	n.v.t.		December 2005
schorseneren	herbicide		Wordt i.v.m. onvolledig dossier niet ingediend	
Lopende projecten				
asperge	Afalon Flow	In 2006 gestart	Ingediend	Juni 2006
Aardbei, knoflook, Chinese kool, witloftrek en Oosterse bladkolen	insecticide	Afgerond december 2006	Gepland voor begin 2007	--
wortelen	herbicide	Afgerond begin 2006	Zomer 2006	Verwachting eind 2007
o.a. Witlof pennenteelt en boerenkool	Fungicide	n.v.t	Verwachting Zomer 2007	Verwachting najaar 2008
Schorseneren, tuinbonen, koolrabi en knoflook	herbicide	n.v.t	Verwachting begin 2007	Verwachting begin 2008
knolvenkel	herbicide	In 2005 gestart	Onbekend	Onbekend
Tuinbonen, koolraap, boerenkool, rabarber, spinazie, knolvenkel, bleekselderij en knolselderij	herbicide	n.v.t	Verwachting begin 2007	Verwachting begin 2008